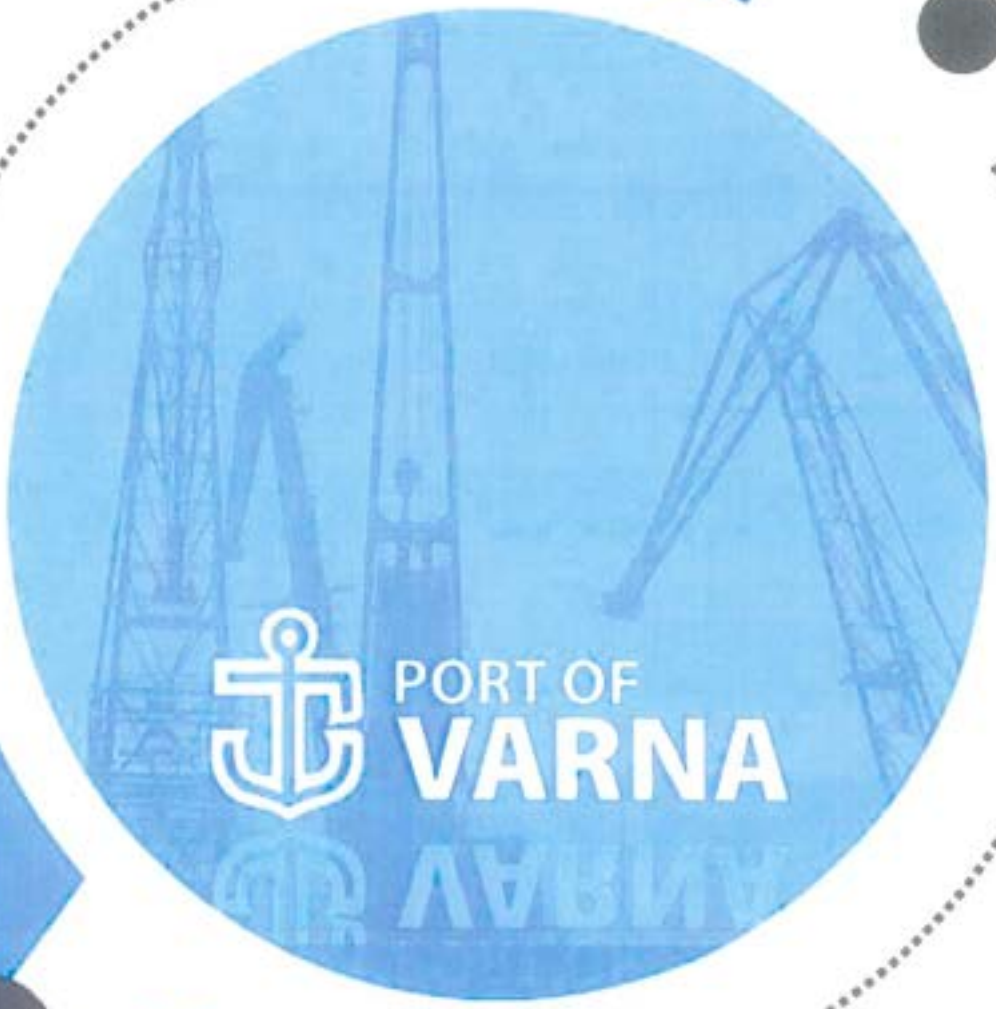
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА 2024 г.

"ПРИСТАНИЩЕВАРНА" ЕАД



2025 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

за годината, приключваща на 31 декември 2024 г.

Настоящият Годишен доклад за дейността на „Пристанище Варна" ЕАД обхваща периода, приключващ на 31 декември 2024 г. и е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл. 39 от Закона за счетоводството, чл. 61 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия и изискванията на Търговския Закон.

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СТРУКТУРАТА И УПРАВЛЕНИЕТО НА ДРУЖЕСТВОТО

1.1. Обща информация за дружеството

„Пристанище Варна" ЕАД (дружеството) е еднолично акционерно дружество със 100% държавно участие. Първоначално, през 1991 г., то е регистрирано като дружество с ограничена отговорност, в резултат на отделянето на активите и пасивите на „Български Морски Флот". През 1996 г. юридическата му форма е променена на еднолично акционерно дружество. Седалището и адресът на управление на дружеството е гр. Варна 900, пл. „Славейков" № 1, телефон: 052/ 69 22 32, факс: 052/ 63 29 53. Дружеството няма разкрити и регистрирани клонове. Електронният адрес е headoffice@port-varna.bg. Официално регистрираната интернет страница е www.port-varna.bg. „Пристанище Варна" ЕАД е вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията с ЕИК 103061301.

Основен предмет на дейност са пристанищните услуги, свързаните с тях агентийско и търговско обслужване, техническо обслужване, спедиция, инвестиционна и инженерингова дейност, научно-развойна дейност, подготовка и квалификация на кадри, вътрешна и външна търговия.

1.2. Капитал и собственост

Към 31 декември 2024 г. акционерният капитал на „Пристанище Варна" ЕАД възлиза на 8 493 571 (осем милиона четиристотин деветдесет и три хиляди петстотин седемдесет и един) лв., разпределен на 8 493 571 (осем милиона четиристотин деветдесет и три хиляди петстотин седемдесет и един) броя поименни акции с право на глас, всяка с номинална стойност 1 (един) лв. Капиталът на дружеството е записан и е внесен изцяло. Дружеството е 100% собственост на Българската държава, представлявана от Министъра на транспорта и съобщенията. Решенията за увеличаване и намаляване на капитала са от изключителната компетентност на Общото събрание на акционерите. Действащият към момента устав на дружеството не съдържа ограничения за прехвърляне на акциите.

1. 3. Управление и представителство

Дружеството е с едностепенна система на управление – Едноличен собственик (МТС) и Съвет на директорите (СД), състоящ се от петима членове. Членовете на СД се избират за срок от три години. Дружеството се представлява от изпълнителния директор.

До 25 септември 2024 г. членовете на Съвета на директорите на Дружеството са в следния състав:

- Тихомир Илиев Тодоров – Председател (в качеството на независим член);
- Александър Миладинов Александров – Заместник-председател (в качеството на независим член);
- Кирил Василев Карагьозов – Член (в качеството на представител на държавата);
- Явор Димитров Димитров – Член (в качеството на представител на държавата);
- Ивайло Славов Гавраилов – Член и изпълнителен директор (в качеството на представител на държавата).

С Протокол от 26 септември 2024 г. на Министъра на транспорта и съобщенията е взето решение за изменение в състава на Съвета на директорите на „Пристанище Варна" ЕАД чрез освобождаването на Явор Димитров в качеството му на член на Съвета на директорите и назначаването на Стефан Тодоров Семов в качеството му на представител на държавата в Съвета на директорите, до провеждането на конкурсна процедура.

От 26 септември 2024 г. до настоящия момент членовете на Съвета на директорите на Дружеството са в следния състав:

- Тихомир Илиев Тодоров – председател;
- Александър Миладинов Александров – заместник-председател;
- Кирил Василев Карагьозов – член;
- Стефан Тодоров Семов – член;
- Ивайло Славов Гавраилов – член и изпълнителен директор.

Общата нетна сума на възнагражденията и другите доходи, изплатени през 2024 г. на членовете на Съвета на директорите е в размер на 409 хил. лв. (2023 г. - 353 хил. лв.).

Всички акции на „Пристанище Варна" ЕАД са изключителна собственост на едноличния собственик. Дружеството не е издавало облигации. Членовете на СД през 2024 г. не са придобивали, притежавали или прехвърляли акции на дружеството. Членовете на СД през 2024 г. не са имали правото да придобиват акции на дружеството. През периода дружеството не е придобивало и прехвърляло собствени акции и към 31 декември 2024 г. не притежава такива.

В протоколите от заседанията на Едноличния собственик и на СД на дружеството няма запис, че е давано съгласие членовете на съветите да участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници или да притежават повече от 25 на сто от капитала на друго дружество. В протоколите от заседанията на Едноличния собственик и СД на дружеството няма записи, че е давано съгласие членовете на съветите да участват в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

През 2024 г. членовете на СД нямат участие в управлението на друго търговско дружество, осъществяващо дейност конкурентна на дейността на дружеството. При назначаването им за членове на СД, лицата са представили на Едноличния собственик информация за наличие на посочените обстоятелства в поверително писмо. В протоколите от заседанията на Съвета на директорите през 2024 г. няма запис членовете на Съвета на директорите през 2024 г. да са сключили договори по чл. 240б от Търговския закон.

1.4. Организационна структура

Организационната структура на „Пристанище Варна" ЕАД е съобразена с конкретните условия на упражняване на пристанищна дейност.

Съветът на директорите организира, ръководи, контролира дейността на дружеството и решава всички въпроси освен тези, които са включени в изключителната компетентност на Едноличния собственик на капитала и на Изпълнителния директор. Компетентността на Съвета на директорите се определя от Търговския закон и Устава на дружеството.

Централното ръководство на „Пристанище Варна" ЕАД и по-голяма част от административния персонал са концентрирани на територията на пристанищен терминал Варна-изток, откъдето се осъществява цялостното управление и стратегическо развитие на дружеството. Обособени са и структурите, териториално разположени в пристанищен терминал Варна-изток и пристанищен терминал Варна-запад, които реално извършват пристанищните услуги и дейности. Пристанищните структури по места имат необходимата оперативна самостоятелност и обективни възможности за качественото извършване на пристанищните услуги и съпътстващи дейности.

Средният списъчен брой на персонала към 31 декември 2024 г. е 1 206 работници и служители (за 2023 г. – 1 194 работници и служители).

Списъчният брой на персонала към 31 декември 2024 г. е 1 245 работници и служители (за 2023 г. – 1 201 работници и служители).

2. КОРПОРАТИВЕН ПРОФИЛ

„Пристанище Варна" ЕАД е „пристанищен оператор" по Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България и оперира двата най-големи многоцелеви пристанищни терминала – пристанищен терминал Варна-изток и пристанищен терминал Варна-запад, части от пристанище за обществен транспорт Варна.

Пристанищен терминал Варна-изток е разположен в югоизточната част на гр. Варна на около 1 км от централната част на града. Обособени са 14 корабни места, в т. ч. 1 корабно място за обслужване на пътници, пътнически, круизни, военни кораби с максимална дълбочина 11,50 м. Общата дължина на кейовия фронт е 2 345 м.

Пристанищният терминал разполага с пълен арсенал от кейова и тилова механизация. Общата площ на откритите складови площи е 97,6 дка. (вкл. откритите площи на Складова база), а на покритите складови площи – 41,3 дка. (вкл. покритите площи на Складова база). Пристанищен терминал Варна-изток разполага също с авто и ж. п. разтоварище, което е свързано с покрит склад за временно съхранение на зърнени товари.

Пристанищен терминал Варна-запад е разположен в западната част на Белославското езеро на около 30 км от гр. Варна, в непосредствена близост до индустриалната зона на гр. Девня. Той е най-модерният и перспективен терминал на северния български черноморски бряг и функционира като многоцелеви терминал с 19 товарни корабни места с максимална дълбочина 11,20 м, на които се обработват всички видове товари. Общата дължина на кейовия фронт е 3 430 м.

Пристанищният терминал разполага с кейова и тилова механизация, гумено-лентови транспортьори и корабни товарни машини, претоварни естакади за наливни товари и специализирана инсталация за контейнеризация на зърнени култури.

Общата площ на откритите складови площи е 346 дка, а на покритите складови площи – 21 дка.

Пристанищните терминали притежават пълна свързаност с националната ж.п. и пътна мрежа чрез съответната довеждаща инфраструктура.

„Пристанище Варна" ЕАД обработва всички типове товари, в т. ч. контейнери, насипни, генерални и наливни. Обслужва търговски, пътнически, круизни, научно-изследователски кораби и яхти.

„Пристанище Варна" ЕАД отговаря на всички нормативни изисквания и е регистрирано като пристанищен оператор. Операторът разполага с различни разработени от него технологични документи (технологични карти – ТТК, ТК, ИОП, технологичен план и др.) и отговаря на изискванията на ISPS Code.

„Пристанище Варна" ЕАД е лидер в обработката на контейнеризирани, зърнени и тежки извънгабаритни товари в България.

„Пристанище Варна" ЕАД разработва и прилага редица механизми за спазване на стандартите за отговорно бизнес поведение в това число: Стандарти за работа, здраве и безопасност; Стандарти и програми за опазване на околната среда; Стандарти за бизнес етика; Разполага с комплексна, интегрирана система за управление, базираща се на международните стандарти БДС EN ISO 9001:2015 (Система за управление на качеството); БДС EN ISO 14001:2015 (Система за управление по отношение на околната среда), БДС EN

ISO 45001:2018 (Система за управление на здравето и безопасността при работа) и БДС EN ISO 27001:2013 (Система за управление сигурността на информацията).

През 2024 г. дружеството не е развивало научноизследователска и развойна дейност.

Нематериалните ресурси се определят като нефинансови активи без физическа субстанция задължително необходими за специфичната дейност на „Пристанище Варна" ЕАД. Тези ресурси са ключови за постигането на висока ефективност, устойчивост и конкурентоспособност. Човешкият капитал и експертни знания, взаимоотношенията с клиенти и партньори, репутацията на дружеството, технологиите и ноу-хау, както и екологичните и регулаторни стандарти имат съществена роля в бизнес модела на Дружеството.

3. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА.

3.1 Анализ на експлоатационната дейност.

ОСНОВНИ ОПЕРАТИВНИ ПОКАЗАТЕЛИ	31 декември 2024 г.		31 декември 2023 г.		Изменение	
		отн. дял		отн. дял		%
Обработени товари (хил. тона)	**8 128**	**100%**	**8 772**	**100%**	**- 644**	**- 7,3%**
- насипни	4 161	51,2%	5 081	57,9%	- 920	- 18,1%
- генерални	1 449	17,8%	819	9,3%	630	76,9%
- наливни	577	7,1%	918	10,5%	- 341	- 37,1%
- контейнери	1 941	23,9%	1 954	22,3%	- 13	- 0,7%
Среден престой на един кораб (часове)	**90**		**91**		- 1	**- 1,1%**
- под претоварни операции	43		40		3	7,5%
- по други причини	47		51		- 4	- 7,8%
Натовареност на разполагаемия капацитет (%)	61,6		66,5		- 5	- 7,4%
Обработени товари на едно лице (тона)	6 740		7 347		- 607	- 8,3%
Обраб. тонаж на линеен метър от кейовия фронт	1 407		1 519		- 112	- 7,4%

През 2024 г. в „Пристанище Варна" ЕАД са обработени 8 128 хил. тона товари. В сравнение със съответния период на предходната година са обработени с 644 хил. тона по-малко товари (- 7,3%). Основни пазарни обстоятелства оказали влияние върху отчетните данни са цените на зърнените култури, които са подложени на големи колебания в световен мащаб.

В структурата на обработените товари преобладаващ дял заемат насипните товари – 51,2% от товаро-разтоварната дейност (57,9% за 2023 г.). В абсолютна стойност отчитаме намаление с 920 хил. тона или 18,1%. Това се дължи основно на обработените по-малко количества зърнени и маслодайни култури. Въпреки че текущият износ на пшеница през порта към 31 декември 2024 г. е значителен, той е с 22,9% по-нисък в сравнение със същия период на миналата година. При царевицата има слаб експорт през отчетния период, което показва и слаба активност към търговията. Износът на ечемик от терминалите, оперирани от „Пристанище Варна" ЕАД бележи значителен ръст през отчетния период. За 2024 г. отчитаме увеличение от 73,5% спрямо същия период на предходната година.

Обработените генерални товари през отчетния период следват възходяща тенденция и бележат огромен ръст. Към 31 декември 2024 г. делът им се покачва до 17,8%, докато за

2023 г. са съставлявали 9,3%. В абсолютна стойност се отчита увеличение от 630 хил. тона или 76,9%. Предвид обективните обстоятелства свързани със световния пазар на пшеница, основния фокус на дружеството бе насочен към подобряване развитието на взаимоотношенията с клиенти свързани с вноса и износа на генерални (бройни) товари. В резултат на проведените активности през 2024 г. в пристанищен терминал Варна-изток се обработва нов транзитен товар – стоманени тръби на връзки от Украйна за САЩ. С оглед на факта, че генералните са едни от най-трудоемките и ресурсоемки товари това до някъде обяснява една идея по-слабия резултат на дружеството – ангажирането на значителна част от експлоатационния персонал, хора и техника с този клас товари неминуемо води до спад в ефикасността и темповете на обработка на другите класове товари – най-вече насипни.

Делът на обработените наливни товари от общия товарооборот към 31 декември 2024 г. е 7,1% при 10,5% за съответния период на предходната година. В абсолютна стойност се отчита намаление от 341 хил. тона или 37,1% (основно от моноалкални естери на мастни киселини наливно - FAME и UCO).

Обемът на обработените контейнеризирани товари запазва установения през годината темп на стабилно развитие. Товарите в контейнери съставляват 23,9% от общият тонаж през отчетния период, при дял от 22,3% към 31 декември 2023 г. Достигнатият оборот на контейнерни товари е 154 897 TEU, което е увеличение с 2,8% спрямо съответния период на предходната година (150 667 TEU). При показателя „обработен тонаж" е налице сравнително нисък спад с 13 хил. тона или 0,7%. През 2024 г. се забелязва тенденция за увеличение на обработените празни контейнери – 30 273 TEU при 26 075 TEU за 2023 г.

Обработени товари по терминали в „Пристанище Варна" ЕАД

Период	Терминал Варна-изток		Терминал Варна-запад		„Пристанище Варна" ЕАД	
	хил. тона	отн. дял	хил. тона	отн. дял	хил. тона	отн. дял
към 31.12.2023 г.	2 388	27,2	6 384	72,8	8 772	100,0
към 31.12.2024 г.	1 558	19,2	6 570	80,8	8 128	100,0
Разлика	**- 830**	**- 34,8**	**186**	**2,9**	**- 644**	**- 7,3**

През отчетния период се отчита намаление на товарооборота в пристанищен терминал Варна-изток с 830 хил. тона (- 34,8%). При обработените товари в пристанищен терминал Варна-запад се отчита увеличение на товарооборота със 186 хил. тона (+ 2,9%).

През 2024 г. броят на корабите, посетили и обработени в „Пристанище Варна" ЕАД е 918, като в сравнение със съответния период на предходната година отчитаме увеличение с 24 кораба.

3.2 Пазарен анализ

В рамките на 2024 г. фокусът на дружеството бе насочен към възвръщане на товари, привличане на нови клиенти и увеличаване обработката на традиционни товари, като прилага:

→ гъвкав подход при обработката на зърнени култури (преференциални цени при достигане на определени обеми);

→ политика на предлагане на конкурентни цени с цел да увеличи обработката на ново привлечени, транзитни и проектни товари спрямо основните ни конкуренти;

→ преференциални условия за съхранение, с цел да улесни своите клиенти като намали допълнителните им разходи при обработката на техните товари, за да компенсира до известна степен икономическите последици от поредицата кризи.

Мениджърският екип на дружеството се стреми да поддържа рационална, ефективна и конкурентно-съобразна маркетингова политика, като залага на своите предимства и възможности:

→ местоположение, рационално от към логистика, в близост до зърно-производителните райони и Девненските производители;

→ мащабност – два пристанищни терминала, повече кейови места, капацитетни възможности за обработка на големи кораби, възможност за обработка на разнородни товари, специализиран контейнерен терминал, грижа за обновяване на техника, инвестиции в инфраструктурата;

→ професионализъм и опит на работна ръка;

→ бързина и гъвкавост при възникнали проблемни ситуации;

→ обновяване на техниката и добра поддръжка на наличната;

→ ефективно управление във всички насоки на пристанищната дейност: експлоатационни, финансови, маркетингови, иновационни;

→ коректност при изпълнение на поетите договорни ангажименти към своите клиентите в резултат добрата маркетингова политика.

„Пристанище Варна" ЕАД наблюдава информацията, свързана с възприятието на клиентите за това дали организацията удовлетворява изискванията им, като използва формални (организирано, системно и целенасочено проучване на мнението чрез нарочни въпросници до клиентите) и неформални (съвкупност от неорганизирани и нередовни всекидневни комуникации с колеги, клиенти, медии) източници на информация.

Възприетият метод за набиране на информация е наблюдението върху поведението на потребителя на услугата, а като средство се използва анкетирането и референцията.

Отдел „Маркетинг" е специално натоварен с разработването на методика, за провеждането и докладването на потребителската удовлетвореност минимум веднъж годишно на Преглед от ръководството.

„Пристанище Варна" ЕАД приключва поредна изключително успешна година, белязана от задълбочаваща се глобална, геополитическа и икономическа несигурност, засилваща се вътрешна и външна конкуренция, както и непрекъснато повишаващи се регулаторни изисквания.

На фона на тази изключително комплексна пазарна конюнктура дружеството се представя повече от добре, като завършва 2024 г. с лек спад по отношение на товарооборота на годишна база. Разгледани в по-дългосрочна перспектива, обработените товари за 2024 г. по-скоро са в рамките на обичайните за дружеството нива.

Макар на фона на рекордната в някои отношения (особено що се отнася до зърноизноса) 2023 г. част от резултатите изглеждат като известна стъпка назад, с оглед на непрекъснато усложняващите се условия на икономическа среда може уверено да се заключи, че дружеството успява да запази и дори да разшири пазарния си дял; да противодейства успешно на засилващия се конкурентен натиск и да реализира няколко значими инвестиционни проекта, които имат потенциала да ускорят развитието му през следващия планов период.

Обработените през 2024 г. над 2 190 хил. тона всъщност са много по-близо до базовата линия на типичното количество зърнени товари, които дружеството обичайно обработва – особено с оглед на факта, че и през изминалата година не можем да говорим за настъпили значителни промени в използваните пристанищни технологии или сериозни иновации по отношение на използваната пристанищна техника.

Ако разгледаме реализирания резултат в по-широка перспектива – на фона на конкуренцията от останалите български, черноморски пристанищни оператори и сериозния

спад на зърноизноса в страната като цяло, „Пристанище Варна" ЕАД всъщност се представя изключително добре. Не само реализирания товарооборот бележи пълно възстановяване до нивата от преди глобалната пандемия, но дружеството завършва годината със значително увеличение в пазарния дял – от 36% от пазара за зърнени товари в края на 2023 г. до 41% през 2024 г.

Направените стъпки по отношение въвеждането на принципно нов способ за обработка на зърнени товари вече започват да дават резултати и през 2024 г. имаме значителен ръст в количеството карго обработено през КПМ - от около 8% от всички зърнени товари за 2023 г., преминали през пристанищен терминал Варна-запад до 46% през 2024 г.

През 2024 г. позитивният тренд на плавен ръст в обема на обработените контейнеризирани товари се запазва, като на годишна база се отчита увеличение спрямо предходния отчетен период (2023 г.) с около 3% по отношение обработените TEU, като се откроява увеличението при обработката на празни контейнери. Видим е тренда към възстановяване на обработваните обеми от периода преди икономическата криза.

Дългосрочната тенденция се запазва позитивна. Въпреки значителните икономически затруднения с които много държави от ЕС се сблъскаха през 2024 г. в това число и ключов търговски партньор на България като Германия (която и в момента се намира в условия на задълбочаваща се рецесия), „Пристанище Варна" ЕАД успява да запази и дори леко да увеличи пазарния си дял по отношение на контейнеризирани товари.

„Пристанище Варна" ЕАД се конкурира с пристанищата от Варненския регион, като залага на своите потенциални възможности и предимства. В конкуренцията си с другото морско пристанище Бургас дружеството залага на ефективната си маркетингова политика, на коректността и точността на офертите си и на коректното изпълнение на поетите договорни ангажименти към клиентите си.

Основните конкуренти на „Пристанище Варна" ЕАД в международен мащаб са пристанищата на Солун и Констанца. Те продължават да работят успешно благодарение на коридорите север-юг. Атрактивните претоварни цени на услугите на „Пристанище Варна" ЕАД не са достатъчен фактор за успешно конкуриране с тези пристанища, предвид многобройните им предимства и покровителството на националната им политика.

„Пристанище Варна" ЕАД в основата на своята концепция за просперираща модерен пристанищен оператор стоят динамика в развитието услугите, иновации и креативност. Дружеството залага на потенциалните си възможности и предимства, за да се конкурира с другите пристанищни оператори на национално ниво и извън границите на страната. Стреми се да създава условия за устойчив растеж, за да бъде надежден партньор в търсенето на качествени пристанищни услуги.

3.3 Изпълнение на инвестиционната програма.

Инвестиционната програма е насочена към подобряване на пристанищната инфраструктура и постоянно осъвременяване на използваната претоварна техника за обработка на товари. Основна цел на „Пристанище Варна" ЕАД е поддържането на висок процент техническа готовност, гарантираща по-високи норми на обработка на товарите, запазване на стабилно финансово състояние и постигане на добри икономически резултати.

За 2024 г. инвестициите в машини, съоръжения, оборудване и дълготрайни нематериални активи са в размер на 11 355 хил. лв. Реализирани са следните по-големи инвестиции: доставка на контейнерообработваща машина тип „Ричстакер"; доставка на мобилна претоварна машина „Material handler" с прикачен инвентар към нея, състоящ се от двучелюстен и многочелюстен грайфер; доставка на челни товарачи VOLVO L110H с обем на кофата 4,5 м^3, доставка на челни товарачи VOLVO L50H с обем на кофата 1,8 м^3 и

фотоволтаична централа 100 kw за производство на електроенергия за собствени нужди. Обновен в голяма степен е товарозахващащия инвентар за обработка на метален скрап изразяващ се в закупуване на нови многочелюстни грайфери. Изпълнени са превантивни мерки за повишаване експлоатационните параметри на двата терминала, като преоборудване на портален ел. кран тип „Кировец" към инверторно управление в терминал Варна-запад, основни ремонти на бункеркошове и др.

Към 31 декември 2024 г. стойността на поетите ангажименти за придобиване на дълготрайни материални активи, включително размерът на авансовите плащания е в размер на 14 203 хил. лв. (към 31 декември 2023 г. – 2 324 хил. лв.).

Реализираните инвестиции през 2024 г. са финансирани със собствени оборотни средства.

4. ОСНОВНИ РИСКОВЕ

В зависимост от възможността или невъзможността риска да бъде преодолян, минимизиран или елиминиран, разделяме рисковете на систематични и несистематични:

→ систематични рискове - рискове, които са свързани с най-общия икономически и политически контекст, в който функционира дружеството (като риск свързан с развитието на глобалната икономика, с развитието на местната икономика, инфлационен риск, общи политически рискове, вътрешна политика, външна политика и общи тенденции). Поради това дружеството не може да влияе върху тях, но може да ги отчита и да се съобразява с тях. Те оказват влияние с различна тежест върху дейността на дружеството и се появяват в различни обикновено непредвидими периоди;

→ несистематични рискове – рискове, които са специфични за самото дружество, неговата дейност, както и конкретния отрасъл, в който то оперира. Тези рискове са част от общия инвестиционен риск и могат да бъдат управлявани или поне минимизирани. Тяхното управление зависи до голяма степен от ръководния екип на дружеството. За минимизирането на несистематичните рискове дружеството използва застрахователни полици, системи за управление на качеството и вътрешнофирмен контрол, планиране и прогнозиране, с което да намали до минимум както вероятността от евентуално настъпване на рисково събитие, така и размера на негативните последици от евентуалното настъпване на рисково събитие.

Финансовите рискове, на които е изложено дружеството са подробно изложени в бележка 2.6. Управление на финансовите рискове в Годишния финансов отчет за 2024 г.

Подробен анализ и оценка на финансовите инструменти е показана в бележка 2.7.4. от Годишния финансов отчет за 2024 г. на дружеството.

В дружеството действа Система за финансово управление и контрол и съвкупност от политики и процедури, създадени да дават разумна увереност, че рисковете са ограничени в допустимите граници, което не налага допълнителни волеизявления и факти за дейността му.

5. ФИНАНСОВ АНАЛИЗ

5.1. Приходи, разходи и финансови резултати

Оперативни резултати	2024 г.		2023 г.		Изменение	
	хил. лв.	отн. дял	хил. лв.	отн. дял	хил. лв.	%
Приходи от оперативна дейност, в т.ч. на:	**83 546**	**100,0%**	**85 002**	**100,0%**	**(1 456)**	**(1,7%)**
Приходи от претоварна дейност	74 037	88,7%	74 099	87,2%	(62)	(0,1%)
Приходи от складово-експедиционна дейност	4 263	5,1%	6 229	7,3%	(1 966)	(31,6%)
Други приходи от продажби	3 554	4,2%	3 373	4,0%	181	5,4%
Приходи от наеми, нетно от вноска за бюджет	1 049	1,2%	918	1,1%	131	14,3%
Други приходи от продажби на активи	3	0,0%	7	0,0%	(4)	(57,1%)
Други приходи от дейността	640	0,8%	376	0,4%	264	70,2%
Разходи за оперативна дейност, в т.ч. от:	**74 571**	**100,0%**	**68 765**	**100,0%**	**5 806**	**8,4%**
Разходи за материали	7 915	10,6%	8 309	12,1%	(394)	(4,7%)
Разходи за външни услуги	10 350	13,9%	7 667	11,2%	2 683	35,0%
Разходи за персонала	51 229	68,7%	46 887	68,2%	4 342	9,3%
Разходи за амортизации и обезценка	4 329	5,8%	4 099	6,0%	230	5,6%
Други оперативни разходи	748	1,0%	1 803	2,6%	(1 055)	(58,5%)
Финансови приходи (разходи), нетно	**317**		**59**		**258**	**437,3%**
Финансови приходи	323		71		252	354,9%
Финансови разходи	6		12		(6)	(50,0%)
Финансов резултат преди нетни финансови разходи, данъци и амортизации (EBITDA)	**13 304**		**20 336**		**(7 032)**	**(34,6%)**
Финансов резултат преди нетни финансови разходи и данъци (EBIT)	**8 975**		**16 237**		**(7 262)**	**(44,7%)**
Финансов резултат преди данъци (EBT)	**9 292**		**16 296**		**(7 004)**	**(43,0%)**
Разходи за данъци върху печалбата	**929**		**1 642**		**(713)**	**(43,4%)**
Нетен финансов резултат след данъци	**8 363**		**14 654**		**(6 291)**	**(42,9%)**

Реализираните нетни приходи от продажби на услуги за 2024 г. са в размер на 82 906 хил. лв. Отчита се намаление спрямо съответния период на предходната година с 1 720 хил. лв. (- 2,0%), основно от намалените приходи от оказани допълнителни складово-експедиционни услуги на товародателите (съхранение на товари, сортиране и др.) в резултат на промените в структурата на обработваните товари.

Другите приходи от дейността за 2024 г. са в размер на 640 хил. лв. Отчетено е увеличение от 264 хил. лв. (+ 70,2%), което основно е от по-високите приходите от

финансирания по програма на Министерски съвет за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия. По тази мярка приходите към 31 декември 2024 г. са в размер на 296 хил. лв., при 126 хил. лв. през 2023 г.

През отчетния период оперативните разходи на дружеството са 74 571 хил. лв. и са по-големи в сравнение със съответния период на предходната година с 5 806 хил. лв. (+ 8,4%), повлияни основно от по-високите разходи за труд. Разликите по отделни позиции са следните:

→ разходите за материали са 7 915 хил. лв., което представлява намаление от 394 хил. лв. (- 4,7%) спрямо съответния период на предходната година, поради занижения товарооборот. Намаление бележат разходите за гориво и смазочни материали с 271 хил. лв.; разходите за гуми със 176 хил. лв.; разходите за основни материали с 62 хил. лв.; разходите за електроенергия с 23 хил. лв. и др. Увеличени са разходите за краткотрайни активи с 94 хил. лв.; разходите за канцеларски материали с 20 хил. лв.; разходите за вода със 17 хил. лв. и др.;

→ Разходите за външни услуги са 10 350 хил. лв. и са увеличени с 2 683 хил. лв. (+ 35,0%). Увеличени са разходите за съхранение и експедиция на товари с 2 354 хил. лв.; разходите за охрана с 465 хил. лв.; разходите за ремонт на дълготрайни активи с 353 хил. лв.; разходите за административни услуги със 73 хил. лв.; разходите за почистващи услуги с 53 хил. лв. и др. Намаление се отчита на разходите за възнаграждение за ползване на пристанищна инфраструктура с 407 хил. лв.; на разходите за транспорт на персонала със 167 хил. лв.; на разходите за услуги, свързани с експлоатационната дейност и техническо обслужване със 76 хил. лв. и на разходите за екологични дейности с 14 хил. лв.;

→ разходите за персонала в дружеството през отчетния период са в размер на 51 229 хил. лв., като са увеличени с 4 342 хил. лв. (+ 9,3%) спрямо съпоставимия период на 2023 г. и съставляват 68,7% от оперативните разходи за 2024 г. (за 2023 г. относителният им дял е 68,2%). Нарастването на стойността на разходите за персонала се дължи на увеличените основни месечни работни заплати в дружеството. Ефект върху увеличението имат и актуализацията на минималната работна заплата за 2024 г., съответното нарастване на минималните осигурителни прагове по икономически дейности, обвързване на допълнителното възнаграждение за положен нощен труд с минималната работна заплата, увеличената вноска за фонд „Трудова злополука и професионална болест". Отчита се нарастване на всички структурни елементи: начислени текущи възнаграждения на персонала с 2 653 хил. лв. (+ 9,1%); вноски по социално осигуряване със 752 хил. лв. (+ 9,2%); разходи за социални придобивки с 630 хил. лв. (+ 7,3%), възнаграждения на управленски персонал с 53 хил. лв. (+ 13,2%) и други начисления с 254 хил. лв. (35,9%);

→ разходите за амортизации за текущия период възлизат на 4 329 хил. лв. и са увеличени с 230 хил. лв. (+ 5,6%);

→ другите разходи за периода възлизат на 748 хил. лв. и са намалени с 1 055 хил. лв. (- 58,5%) спрямо съответния период на предходната година, основно в резултат на по-ниски обезценки на вземания.

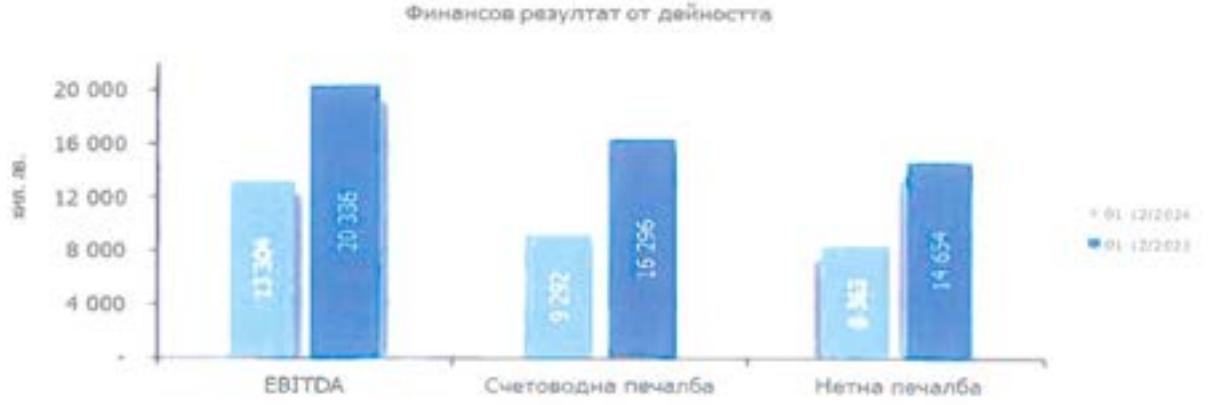
Финансовите разходи от дейността към 31 декември 2024 г. са в размер на 6 хил. лв., в т.ч. за банкови такси и комисионни 3 хил. лв. и от отрицателни валутни разлики 3 хил. лв., при 12 хил. лв. за същия период на предходната година (основно от разходи за лихви по кредити – 6 хил. лв.).

Финансовите приходи от дейността за 2024 г. са в размер на 323 хил. лв., в т.ч. от 196 от лихви по депозити и по разплащателни сметки и 127 хил. лв. от съучастия за дивидент, при 71 хил. лв. от лихви по депозити и по разплащателни сметки към 31 декември 2023 г.

Финансов резултат

През 2024 г. дружеството отчита много добри финансови резултати, постигнати в условията на нестабилна външна среда. На база реализираните приходи и извършените

разходи „Пристанище Варна" ЕАД приключва 2024 г. с финансов резултат печалба в размер на 8 363 хил. лв., който е с 6 291 хил. лв. (- 42,9%) по-малък от съпоставимия отчетен период за 2023 г. Влияние върху резултата от една страна оказват по-ниските оперативни приходи от складово-експедиционната дейност, а от друга по-високите разходи за труд.



5.2. Активи

Структура на активите	31 декември 2024 г.		31 декември 2023 г.		Изменение	
	хил. лв.	отн. дял	хил. лв.	отн. дял	хил. лв.	%
Имоти, машини и съоръжения	35 186	56,1%	28 318	38,7%	6 868	24,3%
Нематериални активи	523	0,8%	419	0,6%	104	24,8%
Инвестиции на разположение за продажба	169	0,3%	169	0,2%	-	-
Отсрочени данъчни активи	1 179	1,9%	1 232	1,7%	(53)	(4,3%)
Общо нетекущи активи	**37 057**	**59,1%**	**30 138**	**41,2%**	6 919	**23,0%**
Материални запаси	3 671	5,8%	3 707	5,1%	(36)	(1,0%)
Търговски и други финансови вземания	6 527	10,4%	6 306	8,6%	221	3,5%
Предплащания и други активи	1 822	2,9%	619	0,9%	1 203	194,3%
Парични средства и парични еквиваленти	13 657	21,8%	32 302	44,2%	(18 645)	(57,7%)
Общо текущи активи	**25 677**	**40,9%**	**42 934**	**58,8%**	**(17 257)**	**(40,2%)**
ОБЩО АКТИВИ	**62 734**	**100,0%**	**73 072**	**100,0%**	**(10 338)**	**(14,1%)**

Към 31 декември 2024 г. активите на дружеството са в размер на 62 734 хил. лв., в това число нетекущи 37 057 хил. лв. (59,1%) и текущи 25 677 хил. лв. (40,9%). В сравнение към 31 декември 2023 г. активите бележат намаление с 10 338 хил. лв. (- 14,1%), изразено със следните структурни промени:

→ увеличение на нетекущите активи с 6 919 хил. лв. (+ 23,0%), в резултат на: направените инвестиции в размер на 11 355 хил. лв.; начислените амортизации за периода 4 329 хил. лв.; отписани дълготрайни активи с балансова стойност 54 хил. лв. и намаление на отсрочените данъци с 53 хил. лв., като към 31 декември 2024 г. стойността на поетите ангажименти за придобиване на дълготрайни активи, включително размерът на авансовите плащания е в размер на 14 248 хил. лв. (за 2023 г. – 2 324 хил. лв.);

→ намаление на текущите активи със 17 257 хил. лв. (- 40,2%), като се отчитат следните структурни промени: намаление на материалните запаси с 36 хил. лв. (- 1,0%) - основно на горива и смазочни материали с 80 хил. лв., на резервни части с 58 хил. лв. и на работно облекло с 30 хил. лв.; увеличение на търговските и други финансови вземания със 221 хил. лв. (+ 3,5%), в резултат от по-големи вземания от клиенти по продажби с 473 хил. лв., като от тях просрочените вземания са в размер на 168 хил. лв. (към 31 декември 2023 г. - 70 хил. лв.); увеличение на предплащанията и други активи с 1 203 хил. лв. (+ 194,3%), в резултат на увеличение на предплатените разходи с 11 хил. лв. и на данъците за възстановяване с 1 192 хил. лв.; намаление на стойността на паричните средства с 18 645 хил. лв. (- 57,7%).

Дружеството е спазвало разпоредбите на чл. 28, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия и няма концентрация на паричните средства.

5.3. Пасиви и капитал

Структура на капитала и пасивите	31 декември 2024 г.		31 декември 2023 г.		Изменение	
	хил. лв.	отн. дял	хил. лв.	отн. дял	хил. лв.	%
СОБСТВЕН КАПИТАЛ						
Основен акционерен капитал	8 494	13,5%	8 494	11,6%	-	-
Резерви	34 149	54,5%	34 162	46,7%	(13)	(0,04%)
Печалба	9 477	15,1%	15 755	21,6%	(6 278)	(39,8%)
Общо собствен капитал	**52 120**	**83,1%**	**58 411**	**79,9%**	**(6 291)**	**(10,8%)**
ПАСИВИ						
Нетекущи пасиви						
Пенсионни и други задължения към персонала	2 503	4,0%	2 746	3,8%	(243)	(8,8%)
Общо нетекущи пасиви	**2 503**	**4,0%**	**2 746**	**3,8%**	**(243)**	**(8,8%)**
Текущи пасиви						
Търговски и други задължения	4 119	6,6%	7 872	10,8%	(3 753)	(47,7%)
Задължения към персонала и социално осигуряване	3 992	6,3%	4 043	5,5%	(51)	(1,3%)
Общо текущи пасиви	**8 111**	**12,9%**	**11 915**	**16,3%**	**(3 804)**	**(31,9%)**
Общо пасиви	**10 614**	**16,9%**	**14 661**	**20,1%**	**(4 047)**	**(27,6%)**
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ	**62 734**	**100,0%**	**73 072**	**100,0%**	**(10 338)**	**(14,1%)**

През отчетния период собственият капитал на дружеството е намален с 6 291 хил. лв. (- 10,8%) в сравнение с предходната година, поради отчисление за дивидент на 100% от печалбата за 2023 г. в полза на държавата в размер на 14 654 хил. лв., което в известна степен е компенсирано с текущата печалба през отчетния период на 2024 г.

Към 31 декември 2024 г. пасивите възлизат на 10 614 хил. лв. и са намалени с 4 047 хил. лв. (- 27,6%). Намалението е изразено със следните структурни промени:

→ намаление на нетекущите пасиви с 243 хил. лв. (- 8,8%);

→ намаление на текущите пасиви с 3 804 хил. лв. (- 31,9%), като се отчитат следните структурни изменения: намаление на търговски и други задължения с 3 753 хил. лв.

(- 47,7%), в т.ч.: намаление на търговските задължения с 4 271 хил. лв. - в т.ч.: увеличение на задълженията към доставчици с 254 хил. лв., намаление на получените аванси с 4 586 хил. лв., увеличение на задълженията по гаранции с 61 хил. лв. и увеличение на други задължения с 518 хил. лв. - в т. ч.: намаление на данъчните задължения с 255 хил. лв., намаление на провизии за съдебни спорове с 35 хил. лв., намаление на правителствени дарения с 1 хил. лв., увеличение на начислени разходи с 806 хил. лв. и увеличение на задълженията към бюджета за вноска от наеми с 3 хил. лв.; намаление на задълженията към персонала и за социално осигуряване с 51 хил. лв. (- 1,3%), като задълженията към персонала са намалени със 174 хил. лв., начисленията към социалното осигуряване са намалени със 71 хил. лв., увеличение на неизползвани отпуски със 157 хил. лв. и увеличение на социалните осигуровки върху отпуските с 37 хил. лв.

5.4. Парични потоци

ОСНОВНИ ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ СВЪРЗАНИ С ОТЧЕТА ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	2024 г.	2023 г.	Изменение	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	%
Изменение на наличностите през периода	(18 645)	5 421	(24 066)	(443,9%)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	7 575	19 101	(11 526)	(60,3%)
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(11 566)	(1 809)	(9 757)	(539,4%)
Нетни парични потоци от финансова дейност	(14 654)	(11 871)	(2 783)	(23,4%)

5.5. Други финансови показатели

Финансови показатели	2024 г.	2023 г.
Показатели за рентабилност		
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	0,1009	0,1732
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	0,1605	0,2509
Коефициент на рентабилност на пасивите	0,7879	0,9995
Коефициент на капитализация на активите	0,1333	0,2005
Показатели за ефективност		
Коефициент на ефективност на разходите	1,1246	1,2369
Коефициент на ефективност на приходите	0,8892	0,8084
Показатели за ликвидност		
Коефициент на обща ликвидност	3,1657	3,6034
Коефициент на бърза ликвидност	2,7131	3,2922
Коефициент на незабавна ликвидност	1,6838	2,7110
Коефициент на абсолютна ликвидност	1,6838	2,7110
Показатели за финансова автономност и задлъжнялост		
Коефициент на финансова автономност	4,9105	3,9841
Коефициент на задлъжнялост	0,2036	0,2510

6. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на дружеството включват предприятия с над 50 % държавно участие, както и изпълнителни агенции в системата на Министерството на транспорта и съобщенията и физически лица, които са в качеството си на управленски персонал. Сделките със свързани лица са подробно оповестени в бележка 25 на Годишния финансовия отчет към 31 декември 2024 г.

Възнагражденията на членовете на Съвета на директорите на дружеството се определят съгласно условията на сключените договори за възлагане на управление в размер, определен по реда на чл. 57 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия. За 2024 г. възнагражденията и другите доходи, които са начислени на Съвета на директорите са в размер на 456 хил. лв., в т.ч. непарични доходи в размер на 10 хил. лв.

Продажбите на и покупките от свързани лица се извършват по договорени цени. Не са извършвани сделки със свързани лица при специални условия. През 2023 г. не са сключвани сделки, които са извън обичайната му дейност или такива, които да се отклоняват от пазарните условия.

7. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НОВОВЪЗНИКНАЛИ СЪЩЕСТВЕНИ ВЗЕМАНИЯ И/ИЛИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА СЪОТВЕТНИЯ ОТЧЕТЕН ПЕРИОД

През текущия период няма нововъзникнали съществени вземания и/или задължения. Текущите вземания от клиенти и задължения към доставчици са на нива съотносими към дейността на дружеството.

8. ПОЛИТИКИ

8.1. Политики за управление на риска и отчет за оценка на риска

„Пристанище Варна" ЕАД е разработило и прилага комплексна „Стратегия за управление на риска 2023 - 2026 г." одобрена с решение на Съвета на директорите (Протокол N:10 от 12.05.2023 г.). Тя е изготвена в съответствие с изискванията на чл. 12, ал. 3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), Методическите насоки по елементите на финансово управление и контрол; Указанията за управление на риска в организациите от публичния сектор, издадени от Министерството на финансите, съгласно чл. 17 от ЗФУКПС, както и със Стратегията за управление на риска на Министерството на транспорта.

Целите на Стратегията за управление на риска в „Пристанище Варна" ЕАД са свързани с:

- Изграждане и разбиране на процеса по управление на риска на всички нива в дружеството, във връзка с поставените стратегически и оперативни цели, определени от утвърдената Бизнес програма за периода 2024 - 2026 г. Това включва свързване на идентифицираните рискове и контролни дейности със стратегическите и оперативни цели на „Пристанище Варна" ЕАД, като част от процеса на планиране;
- Изграждане на организационна култура и отговорност, свързана с управлението на риска на всички нива в организацията;
- Обхващане на всички рискове и на тяхното добро управление в рамките на риск апетита на дружеството;
- Изграждане на подходящ мониторинг по управление на идентифицираните рискове;

- Установяване на ред за докладване при възникване на някой от идентифицираните рискове;
- Внедряване на управлението на риска, като част от процеса по взимане на решения, което да допринесе за по-ефективен подход при управлението на организацията;
- Постигане на съответствие с изискванията на чл. 8 от ЗФУКПС при годишно докладване за функционирането, адекватността, ефикасността и ефективността на системите за финансово управление и контрол (СФУК).

За постигане на поставените цели настоящата Стратегия за управление на риска:

- Възприема единна, теоретична база и терминология в това число общоприета дефиниция за „риск", система за идентифициране и категоризация на рисковете, както и основни етапи (стъпки) на процеса по управление на риска;
- Въвежда общоприложима методология за идентифициране и оценка на рисковете, която да се прилага от всички ръководители на отдели в „Пристанище Варна" ЕАД;
- Създава разбиране за възможните реакции в отговор на риска: приемане, избягване, прехвърляне и ограничаване, като дефинира предпоставките за взимане на решение относно подходящата реакция и предприемане на конкретни действия в подкрепа на това решение;
- Определя състава, ролята и отговорностите на лицата пряко ангажирани с управлението на риска и в частност на позицията „Риск мениджър";
- Установява принципи на приемственост и устойчивост: определя процеса по управление на риска в „Пристанище Варна" ЕАД, като непрекъснат, касаещ всички дейности и нива в организацията; изискващ редовна комуникация, мониторинг и докладване на резултатите по управление на риска, както и преценка за необходимостта от актуализация на настоящата Стратегията и свързаният с нея Риск – регистър.

8.2. Политики по отношение опазване на околната среда (екологични въпроси):

По силата на по чл. 29 от Закона за публичните предприятия, чл. 61 от Правилника за неговото прилагане и в съответствие със Закона за счетоводството, „Пристанище Варна" ЕАД оповестява следваните политики по отношение на основните и спомагателните дейности на дружеството с цел интегриране във взаимоотношенията с всички заинтересовани страни.

От дружеството са поети ангажименти, които надхвърлят общите законови изисквания, завишени са стандартите за защита на околната среда, като е приета цялостна насока за устойчиво развитие с утвърдена Програма за управление на околната среда в „Пристанище Варна" ЕАД за периода 2024 г. – 2025 г.

По отношение на екологичните въпроси и въздействието върху околната среда, контрола при евентуално възникнало замърсяване и мерките за неговото предотвратяване се извършва в съответствие със заявените политики и цели от страна на „Пристанище Варна" ЕАД, както следва:

- *Извършване на всички дейности, процеси и услуги по начин, който да осигури намаляване и по възможност предотвратяване на замърсяването на околната среда;*
- *Спазване законовите и нормативни изисквания, както и другите изисквания приети за задължителни в дружеството;*
- *Непрекъснато подобряване работата по отношение на опазване на околната среда, поддържане и развитие на внедрената Система за управление на околната среда, в съответствие с изискванията на ISO 14001;*
- *Системно наблюдение на резултатността спрямо околната среда;*

Системата за управление на околната среда, въведена на „Пристанище Варна" ЕАД, дефинира и прилага практики:

- *Идентификация и контрол на значимите екологични аспекти, емисиите в атмосферата, водите, почвите, въздуха и управлението на отпадъците;*
- *Информационно осигуряване при възникнали нежелани събития с потенциален негативен ефект по отношение на околната среда;*
- *Предотвратяване и/или намаляване на рисковете за човешкото здраве.*
- *Концентриране на усилията към предпазване от инциденти и подобряване на контрола;*
- *Регулярна профилактика на машинният парк и съоръженията за товаро-разтоварни дейности с оглед предотвратяване на аварийни ситуации с потенциал за увреждане на околната среда;*
- *Повишаване на екологичната култура и съзнание както на работещите в дружеството, така и на широката общественост в региона на двата терминала.*

Организационната структура на „Пристанище Варна" ЕАД включва позицията „Експерт околна среда", който отговаря за цялостното изпълнение и спазване на законовите изисквания и подзаконовите нормативни документи по отношение на всички компоненти на околната среда. През отчетният период експертът е проследил и организирал изпълнение на условията по разрешителното за ползване на подземни води. Провел е регулярен мониторинг на водовзетите водни количества и качеството на водите, вкл. тези за питейно-битови цели на Пристанищен терминал Варна-запад. Извършвал е периодично обследване и надзор върху временното съхранение на отпадъци на двата терминала, както и на складовете за съхранение на химични вещества и смеси. През 2024 г. е създадена оптимална организация управлението на отпадъците на територията на „Пристанище Варна" ЕАД съгласно приложимата нормативна уредба. Предвидено е разделно събиране на отпадъците на определените за целта места и регулярно предаване за оползотворяване или третиране от лицензирани фирми, както и закупуване или изработка на съдове за временно съхранение на отпадъци.

С оглед намаляване на евентуално негативно въздействие върху околната среда от използването на енергия от изкопаеми горива на територията на Пристанищен терминал Варна-изток е въведено отопление на води за битови нужди като се използват възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и фотоволтаична централа за производство на електроенергия.

Следвайки своите ангажименти „Пристанище Варна" ЕАД си поставя следните цели, свързани с предотвратяване на екологични рискове:

- *Извършване на претоварна и складова дейност, ограничаваща замърсяването на пристанищната акватория и територия;*
- *Минимизиране на отпадъците, намаляване на неблагоприятното им въздействие върху околната среда и стремеж за рециклирането им;*
- *Ефективно използване на енергията и природните ресурси;*
- *Целенасочен избор на безопасни за околната среда процеси и оборудване;*
- *Осигуряване на необходимото обучение на работници и служители и засилване на персоналната отговорност към опазване на околната среда;*
- *Регламентиране и контрол на ангажиментите на клиенти и доставчици по отношение на изискванията на дружеството за околната среда.*

По отношение бъдещата политика на „Пристанище Варна" ЕАД по опазване на околната среда, се залагат дейности и инициативи за насърчаване на повторна употреба, рециклиране и устойчиво потребление на невъзобновяемите природни ресурси. Планират се нови възможности за развитие, в посока повишаване информираността на служителите,

по отношение на възможните негативни въздействия в резултат на климатичните промени. В програмата за управление на околната среда за 2024-2025 г. е предвидено необходимото обучение на работници и служители по СУОС и ISO 14001:2015, както и насърчаване на персоналната отговорност по опазване на околната среда.

8.3. Политики по отношение на човешките ресурси (социални въпроси и въпроси свързани със служителите):

По отношение на въпросите, свързани с управление и грижа за човешкия капитал и прилагането на основните конвенции и препоръки на Международната организация на труда „Пристанище Варна" ЕАД, се ангажира:

- *Да удовлетворява изискванията на нормативната база и вътрешните изисквания на „Пристанище Варна" ЕАД по безопасност и здраве при работа;*
- *Да предотвратява наранявания и заболявания на работещите в „Пристанище Варна" ЕАД;*
- *Да допринася за здравето и безопасността на своите служители, клиенти, доставчици и заинтересовани страни, като намали риска от професионални заболявания и инциденти на работните места на територията на Пристанищен терминал Варна-изток и Пристанищен терминал Варна-запад, чрез прилагане на най-добрите управленски практики;*
- *Да създаде условия за продуктивен процес на консултиране и участие на работниците при вземане на решения, свързани с безопасността и здравето при работа.*

За тази цел „Пристанище Варна" ЕАД непрекъснато предприема действия свързани с подобряване условията на труда, социалния диалог, зачитането на синдикалните права, правото на информиране и консултиране на работниците.

Трите основни синдикални организации, които обхващат приблизително 98% от персонала на „Пристанище Варна" ЕАД – КНСБ Варна Изток, КНСБ Варна Запад, ФСО при КТ „Подкрепа" и синдикат „Докери" при НС „Защита" са активни участници в този процес.

Между тях, като представители на работниците и служителите в „Пристанище Варна" ЕАД и Ръководството на дружеството е сключен Колективен трудов договор, по силата на който са договорени редица социални придобивки, като ваучери за храна, пътнотранспортни разходи за сметка на предприятието, допълнителни дни към годишния отпуск, гъвкава система от допълнителни социални плащания и бонуси.

Подробната структура на разпределение по видове заетост и пол е следната:

Клас	2024 г.				2023 г.			
	Списъчен брой		Среден списъчен брой		Списъчен брой		Среден списъчен брой	
	Общо	в т.ч. жени	Общо	в т.ч. жени	Общо	в т.ч. жени	Общо	в т.ч. жени
Ръководители	51	11	51	11	50	11	52	12
Специалисти	69	22	67	21	68	21	67	20
Техници и приложни специалисти	98	28	94	23	94	26	92	24
Помощен административен персонал	336	233	321	220	329	230	312	217
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	9	9	10	9	11	10	18	11
Квалифицирани работници и сродни на тях	105	1	102	1	104	1	107	1
Машинни оператори и монтажници	362	1	354	1	344	1	348	1
Професии, неизискващи специална квалификация	215	5	207	5	201	5	198	6
	1 245	**310**	**1 206**	**291**	**1 201**	**305**	**1 194**	**292**

В „Пристанище Варна" ЕАД не се допуска дискриминация при наемане на работа, във връзка със заплащането, достъпа до обучение, повишение, прекратяване на договора или пенсиониране на базата на расов, национален или социален произход, класа, потекло, религия, инвалидност, пол, сексуална ориентация, семейни задължения, семейно положение, членство в синдикат, политически възгледи или друго условие, което може да доведе до дискриминация.

Дружеството не пречи на упражняването на правото на персонала да спазва принципи, практики или да посреща нужди на основата на расов, национален или социален произход, религия, инвалидност, пол, сексуална ориентация, семейни задължения, членство в синдикат, политически възгледи или други условия, които могат да доведат до дискриминация.

Служителите в „Пристанище Варна" ЕАД са с различна религиозна и етническа принадлежност, и това не пречи на съвместната и екипна работа. Компанията е отворена за назначаване на хора в неравностойно положение.

Стремежът е да се осигурят на младите хора възможности за професионално и личностно развитие. Спазен е принципът на равнопоставеност на половете при избора на управителни и надзорни органи, както и при назначаване на лица на ръководни длъжности.

Дружеството не позволява заплашително, оскърбително или водещо до експлоатация или сексуален тормоз поведение, включително такива жестове, език и физически контакт на работното място.

Няма налични различия в заплащането по възраст и пол. Заплатите се определят от вида длъжност след съгласуване с Изпълнителния директор и синдикалните организации на пристанищните работници и служители.

В действие са редица програми за повишаване квалификацията на служителите на дружеството, които имат за цел развитието на компетенциите им и кариерно израстване.

Системно се провеждат обучения за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Служителите, които работят при специфични, вредни или опасни условия, получават лични предпазни средства и надбавки.

8.4. Политики за борба с корупцията и подкупите

В „Пристанище Варна" ЕАД не се толерира корупция под каквато и да е форма. Дружеството се въздържа от всякакви действия и поведение, които биха могли да бъдат възприети като активен и пасивен подкуп.

Политиката е приложима за всички видове корупционни практики в това число:

- *Активен подкуп - даване, обещаване или предлагане на подкуп;*
- *Пасивен подкуп - искане, съгласяване за получаване или приемане на подкуп;*
- *Подкуп на обществен или държавен служител;*
- *Неоснователно обогатяване - злоупотреба с активи на Дружеството;*
- *Нерегламентирано лично използване на блага и активи.*

В Дружеството е приет „Етичен кодекс за поведение на работниците и служителите в „Пристанище Варна" ЕАД", който е задължителен за целия персонал, както и разработен и утвърден на 25.10.2022 г. от Съвета на директорите на „Пристанище Варна" ЕАД Антикорупционен план за предотвратяване на измами и корупция.

Също така е разработена и внедрена Система по финансово управление и контрол на основание и съгласно изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, която включва:

- *Вътрешни правила за реда и начина за осъществяване на предварителен, текущ и последващ контрол;*
- *Вътрешни правила за финансово – счетоводната дейност и контрол при извършване на касови и безкасови плащания;*
- *Вътрешни правила за оповестяване на информацията;*
- *Вътрешни правила за провеждане на процедури по избор на* изпълнители на строителство, доставки и услуги.

В изпълнение разпоредбите на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, „Пристанище Варна" ЕАД е разработило Вътрешни правила за подаване на сигнали, които са утвърдени от Изпълнителния директор на дружеството през май 2023 г. Тяхната основна цел е да гарантират законовото право на защита за лицата подаващи сигнали за корупция, конфликт на интереси, злоупотреба с европейски средства, за неспазване на трудовото законодателство и други действащи правни норми на Република България и ЕС. С тях също така са уредени вътрешния ред и условия за подаване на сигнали, начина на тяхното разглеждане и всички последващи действия.

Дългосрочна цел на „Пристанище Варна" ЕАД е изграждане на отношения, основаващи се на морални ценности, както и стремеж за създаване репутация на почтен, компетентен и професионален партньор.

9. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестявания във финансовия отчет, които са се случили за периода от отчетната дата до датата, когато този отчет е одобрен за издаване от ръководството на дружеството.

8. ЦЕЛИ НА ДЕЙНОСТТА

Основната стратегическа цел е повишаване на производителността, ефективността, разнообразието и гъвкавостта на предоставяните пристанищни услуги, чрез балансирани инвестиции в модерна пристанищна техника и технологии с подобряваща се организация на работа, позволяващи качествена и безопасна обработка на товарите, корабите и сухопътните транспортни средства. Това е свързано и с адекватни и бързи реакции в отговор на изискванията на пазара, при съблюдаване потребностите на всички заинтересовани страни и прилагане на законовите и нормативни изисквания, включващи опазване на околната среда, създаване на здравословни и безопасни условия на труд и съхраняване сигурността на информацията.

Чрез непрекъснатият процес по подобряване и иновации, ние целим да се превърнем във възможно най-сигурния, ефикасен и екологосъобразен пристанищен оператор, както на местно, така и на национално и световно ниво. Затова се стремим да предлагаме комплекс от висококонкурентни пристанищни услуги на нашите клиенти, съобразени с най-високите световни стандарти за качество, безопасност на труда, сигурност на информацията и опазване на околната среда.

Финансови цели и показатели за изпълнение

Общият размер на приходите от оперативна дейност към 31 декември 2024 г. е 83 546 хил. лв. и представляват 106,6% изпълнение спрямо заложените в Бизнес програмата на дружеството за 2024 г., като в т. ч. приходите от продажби са със 106,3% изпълнение, а другите приходи са съответно със 160,0%.

Общият размер на разходите за оперативна дейност за 2024 г. възлиза на 74 571 хил. лв., което представлява 100,5% от годишния бизнес разчет за 2024 г. При съпоставка на

отчетените разходите по видове с тези заложени Бизнес програмата за 2024 г., се отчитат по-високи разходи за външни услуги и за персонал, които в по-голямата си част се компенсират с по-ниски разходи за материали, за амортизации и други разходи.

Финансовите приходи за 2024 г. са 323 хил. лв., или 323,0% от планираните за 2024 г.

Финансовите разходи към 31 декември 2024 г. са 6 хил. лв., което представлява 30,0% от прогнозираните за 2024 г.

На база реализираните приходи и извършените разходи „Пристанище Варна" ЕАД приключва отчетния период с финансов резултат печалба в размер на 8 363 хил. лв. или 217,1% изпълнение от заложената в Бизнес програмата за 2024 г.

Ключови показатели за изпълнение на финансови цели

Финансови показатели	Стойност на показателя по Политика за участието на държавата в публичните предприятия	Стойност на показателя по отчет за 2024 г.	Стойност на показателя по Бизнес програма 2024 г.
Ефективност на разходите	≥ 1	1,125	1,058
Рентабилност на собствения капитал	≥ 0,01	0,161	0,081
Задлъжнялост	≥ 0 и ≤ 1	0,204	0,292
Обща ликвидност	≥ 1 и ≤ 10	3,166	1,304

Нефинансови цели и показатели за изпълнение

При съпоставяне на отчетните резултати за 2024 г. с планираните годишни показатели в Бизнес програмата за 2024 г., се отчитат следните показатели:

Цели произтичащи от стратегическата цел, свързани с производствения капацитет

	Показател	Отчет към 31 дек. 2024 г.	Бизнес програма за 2024 г.	Степен на изпълнение
Производителност на дружеството	Обработен тонаж	8 128 хил. тона	8 285 хил. тона	98,1%
Производителност контейнерни товари	Обработено количество контейнери	154 897 TEU	120 000 TEU	129,1%

Цели произтичащи от стратегическата цел, свързани с ефективност на разполагаемите мощности

	Показател	Отчет към 31 дек. 2023 г.	Бизнес програма за 2024 г.	Степен на изпълнение
Натовареност на разполагаемия капацитет	Процент натоварване на разпол. експлоатационен капацитет	61,6%	62,8%	98,1%
Ефективност на едно лице	Обработен тонаж на едно лице	6 740 тона/л.	6 962 тона/л.	96,8%

Горепосочените показатели показват, че дружеството постига висока ефективност от предоставените услуги и отчита много добро ниво на изпълнение на целите заложените по Политиката и Бизнес програмата за 2024 г.

За постигане на целите си в настоящата икономическа ситуация, усилията на дружеството са съсредоточени в изпълнението на следните дейности и задачи:

→ актуализиране на цените и условията на пристанищните услуги във връзка с променените икономически условия и нарасналите цени на енергоизточници и основни материали;

→ прилагане на адекватни маркетингови средства и политики за запазване традиционните клиенти;

→ привличане на нови клиенти и товари при използване на конкурентните си предимства като географски дадености, мащабност, капацитетни възможности;

→ ефективно управление на всички процеси на пристанищната дейност;

→ обновяване на използваната техника.

10. ОЧАКВАНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Към датата на изготвяне на отчета дружеството има финансов ресурс за да продължи оперативната си дейност в обозримо бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет. Ръководството на дружеството няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност.

Приоритетната инвестиция на дружеството е свързана с внедряването и въвеждането в експлоатация на нова комплексна технология за товарене на зърнени товари. Очаква се тази инвестиция да допринесе за значителен ръст в обема на зърнените товари, които ще бъдат обработвани в пристанищен терминал Варна-запад. Със своето изцяло електрическо захранване и вградена технология за контрол на прахообразните емисии, новата система за обработка на зърнени товари не само подобрява ефективността на пристанището, но и ще намали въглеродния отпечатък.

Това дава основание да гледаме оптимистично на бъдещето на „Пристанище Варна" ЕАД и считаме, че се упражнява адекватен контрол върху дейността и качеството на работа и стабилност на дружеството.

11. ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните потоци, в съответствие с Националните счетоводни стандарти.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики и че при изготвянето на годишния финансовия отчет към 31 декември 2024 г. е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството носи отговорност за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване злоупотреби и други нередности.

ИВАЙЛО СЛАВОВ ГАВРАИЛОВ
В КАЧЕСТВОТО СИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

31 март 2025 г.
Варна